

Бекітемін

Директор

Г.Шакенова

**АҚТӨБЕ ОБЛЫСТЫҚ АРНАЙЫ «МЕКТЕП-ИНТЕРНАТ-КОЛЛЕДЖ» КЕШЕНІНІҢ
АТА-АНАЛАРЫНА ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚОЛДАУ ОРТАЛЫҒЫ
ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ БІЛІМ БЕРУ САБАҚТАРЫНЫҢ
2023-2024 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН
ЖҰМЫС ЖОСПАРЫ**

030000 Ақтөбе қаласы, Гришнина көшесі, 13

тел. 51-38-43 E-mail:sssch2001@mail.

26.10.2023

№ 131

«Ата-аналарды педагогикалық қолдау орталығы»
жұмысын ұйымдастыру, қызметін жүзеге асыру туралы

Бұйырамын:

Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің төрағалығымен өткен кеңестің 2023 жылғы 4 қыркүйектегі №28 хаттамасының 2.4 тармағын, «2023-2024 оқу жылында Қазақстан Республикасының орта білім беру ұйымдарындағы оқу-тәрбие процесінің ерекшеліктері туралы» әдістемелік нұсқау хатын басшылыққа ала отырып, **БҰЙЫРАМЫН:**

1. 2023-2024 оқу жылында мектепте «Ата-аналарды педагогикалық қолдау орталығы» (әрі қарай Орталық) жұмысы ұйымдастырылсын.

2. Төмендегі функционалды міндеттермен қоса мектептің ішкі тәртібі бекітілсін.

2.1 Орталық қызметіне басшылық жасау директордың тәрбие - ісі жөніндегі орынбасарына: Габитова В.С.

- ата-аналар, білім алушылар мен педагогтердің мониторингке қатысуын қамтамасыз ету;
- Орталық аясында өтетін сабақтардың кестесін жасап, бекіту.
- Орталық қызметі туралы ақпаратты жоғары уәкілетті органдарға уақытылы жеткізу жүктелсін.

2.2 Директордың шаруашылық ісі жөніндегі орынбасарына:

- Орталық қызметін ұйымдастыруда оқу кабинеттерін педагогтерге бекіту, ата-аналармен сабақ өтуі үшін қажетті жабдықтармен қамтамасыз ету, техникалық қызметкерлердің жауапкершілігін күшейту, сабақ өтуі барысында санитарлық-гигиеналық талаптар мен мектепке бөгде адамдардың кірмеуін қамтамасыз ету жүктелсін;

2.3 Мектеп кітапханашысына: педагогтер мен сынып жетекшілерге ата-аналармен сабақ өтуге қажетті әдебиеттермен қамтамасыз ету жүктелсін.

2.4 Мектеп психологі және әлеуметтік педагогке: балалар мен ата-аналардың қарым-қатынасын зерттейді, ата-аналардың балалармен қарым-қатынасында қиындықтар бар-жоғын, отбасылық тәрбиенің

ерекшеліктерін анықтайды. Мұғалімдерге оқушылардың отбасыларымен өзара әрекеттесу қиындықтарының себептерін анықтауға көмектеседі.

3 2023-2024 оқу жылына Орталық сабақтарының Бағдарламасы вариативті компонентті тандау мүмкіндігімен және ата-аналарға сабақ беру бағдарламасының 20-30% әзірлемесі құрастырылып, контенттің мазмұнын сапалы құрылсын, педагогикалық кеңес отырысында бекітілсін.

4 Орталық жұмысы мектептің тәрбие жоспарына «Ата-аналарды педагогикалық қолдау орталығы» қызметі негізінде мектеп пен отбасының өзара әрекеттесуі» жаңа бағыты енгізілсін.

5. Орталықтың жұмысының мақсаты мен міндеттері туралы түсіндірме жұмыстарын жүргізу, ата-аналардың қатысуын қамтамасыз ету, ата-аналар жиналыстарында Орталық жұмысының тәжірибесімен таныстыру тәрбиешілерге, Орталықтың жұмыс тобына жүктелсін.

6. Орталық қызметі туралы БАҚ мен әлеуметтік желілерде, мектеп сайтында жариялансын, бірлескен табысты тәжірибе таратылып, Орталық қызметіне мектептің қоғамдық ұйымдар мен мектептің Қамқоршылық кеңесі, әлеуметтік серіктестер мен демеушілер тартылсын.

7. Мектеп әкімшілігі мен педагогикалық ұжым ата-аналардың облыстық, республикалық форумында тәжірибе таратуға және Орталық қызметінің нәтижелігін арттыру бойынша жұмыстарға белсене қатыссын.

Осы бұйрықтың орындалуын бақылау өзіме қалдырылсын.

Директор

Шакенова

Таныстым:

Габитова В.

Бултекова Л.

Момышева М.

Шакибаева А.

Бухатаев Л.

Утверждены Решением
Научно-Методического
Совета НАО
«Национальный институт
гармоничного развития
человека»
Протокол № 4
«15 » августа 2023 года

**Методические рекомендации
по педагогической поддержке родителей
в воспитании и развитии детей в организациях среднего образования**

Глава 1. Общие положения

1. Настоящие Методические рекомендации по педагогической поддержке родителей или законных представителей (далее – родители) в воспитании и развитие детей в организациях среднего образования (далее – Методические рекомендации) разработаны в целях усиления взаимодействия школы с родителями по вопросу обучения и воспитания детей, а также развития позитивной культуры у родителей.

2. Задачи педагогической поддержки родителей:

1) организация системной педагогической поддержки родителей для развития педагогической культуры, психолого-педагогических и социальных компетенций родителей для обеспечения благополучия детей;

2) укрепление взаимодействия между организацией среднего образования и семьей в воспитании и развитии детей;

3) повышение ответственности родителей за воспитание и развитие детей.

**Глава 2. Порядок организации педагогической поддержки родителей
в воспитании и развитии детей**

3. Организация деятельности по педагогической поддержке родителей в организациях среднего образования осуществляется Центром педагогической поддержки родителей (далее – Центр), в следующем порядке:

1) издание приказа руководителем организации среднего образования об организации педагогической поддержки родителей в воспитании и развитии детей;

2) организацию деятельности Центра осуществляет заместитель руководителя по воспитательной работе, который:

-обеспечивает новые формы школьно-родительских отношений, полное взаимодействие школы и семьи;

-осуществляет планирование и контроль деятельности классных руководителей, педагогов-психологов, социальных педагогов и педагогов

дополнительного образования по реализации новых форм школьно-родительских отношений и полного взаимодействия школы и семьи;

-при планировании новых форм школьно-родительских отношений руководствуется рекомендуемой программой занятий для родителей (далее – программа), изложенной в приложении 1 к настоящим Методическим рекомендациям;

-составляет расписание занятий в соответствии с рекомендуемой программой на учебный год;

3) педагогическую поддержку для родителей осуществляют классные руководители, педагоги-психологи, социальные педагоги, педагоги дополнительного образования, прошедшие обучение по образовательной программе курса повышения квалификации «Научно-методические основы психолого-педагогического просвещения родителей»;

4) с учетом запроса родителей допускается самостоятельное определение тем занятий в объеме до 30% от рекомендуемой программы.

5) не допускается включение в программу занятий для родителей тематик, запрещенных законодательством Республики Казахстан, направленной на пропаганду насилия, сексуальных извращений, иных явлений, разрушающих традиционные семейные ценности.

4. Для практической реализации деятельности Центра организациям среднего образования рекомендуется:

1) изучать потребности родителей по психолого-педагогической поддержке путем анкетирования, интервью или опроса;

2) проводить информирование родителей о педагогической поддержке, составлять списки участников занятий;

3) организовывать обучение педагогов, осуществляющих педагогическую поддержку родителей;

4) проводить мониторинг проводимой работы по педагогической поддержке родителей;

5) проводить один раз в год анкетирование по выявлению уровня удовлетворенности родителей педагогической поддержкой;

6) освещать проводимые мероприятия в средствах массовой информации и социальных сетях.

5. При наличии интернет-ресурса организациям среднего образования предлагается создать раздел «Центр педагогической поддержки родителей», где размещаются:

1) информация о работе по педагогической поддержке родителей;

2) расписание занятий;

3) методический материал в помощь родителям;

4) ссылка на цифровую платформу «Центр педагогической поддержки родителей».

Глава 3. Содержание педагогической поддержки родителей в воспитании и развитии детей, формы занятий и социального партнерства

6. Содержание занятий базируется на основе «Единой программы воспитания» в организациях среднего образования и национальных ценностях в контексте благополучия детей в соответствии с возрастными особенностями детей.

7. Педагогическая поддержка осуществляется на основе программы занятий для родителей учащихся с 1 по 11 классы;

8. Установочные встречи с родителями, ознакомление с содержанием программы занятий проводятся до 15 сентября.

9. Программа педагогической поддержки включает восемь занятий в год.

10. Занятия могут проводиться в онлайн и офлайн режиме, с применением разнообразных форм (семинары-практикумы, тренинги, деловые игры, дискуссии, обсуждения), в том числе с применением цифровых ресурсов.

11. Для педагогической поддержки родителей дополнительно предлагаются следующие мероприятия: клуб «Даналық мектебі», родительские чтения, конференции, дни открытых дверей, родительские недели, форумы, творческие, спортивные, культурные мероприятия с участием родителей и детей, например, марафоны, ярмарки, выставки, концерты, театральные постановки походы, экскурсии и акции.

12. Для поддержки и взаимодействия с родителями рекомендуется использовать цифровую платформу «Центр педагогической поддержки родителей», которая содержит тематическую информацию по разделам: программы занятий, видео-лекции, видео-рекомендации, видео-ситуации, интервью, тематические вебинары, электронный каталог ресурсов, советы психолога, тесты, анкеты, памятки, инструкции, чек-листы, постеры.

Глава 4. Координация деятельности Центра

13. Управлениям образования области и городов республиканского значения рекомендуется:

1) координировать деятельность по педагогической поддержке родителей;

2) определить ответственного специалиста за организацию деятельности Центров в организациях среднего образования;

3) обеспечить взаимодействие между органами управления образования района (города областного значения), учебно-методическими центрами, организациями образования;

4) проводить мониторинг деятельности по педагогической поддержке родителей;

5) предоставлять информацию о проводимой работе в Министерство просвещения Республики Казахстан;

6) освещать деятельность по педагогической поддержке родителей в средствах массовой информации и социальных сетях.

14. Отделам образования районов и городов рекомендуется:

1) оказывать содействие организациям среднего образования в реализации деятельности Центров;

2) определить ответственного специалиста за организацию деятельности Центров в организациях среднего образования;

3) предоставлять информацию о проводимой работе в управления образования области;

4) освещать деятельность по педагогической поддержке родителей в средствах массовой информации и социальных сетях.

Приложение 1 к Методическим рекомендациям
по педагогической поддержке родителей
в воспитании и развитии детей
в организациях среднего образования

Программы педагогической поддержки родителей

№	Тема	Содержание
Программа педагогической поддержки родителей учащихся 1-4 классов		
1.	Отбасы - бакыт бесігі Проект жизни родителей – счастливый человек	1. Благополучие ребенка как основа его счастливой жизни. 2. Ответственность родителей за благополучие ребенка. 3. Возрастные и социальные особенности младших школьников. 4. Как создать благоприятный климат в семье: родительское внимание, поддержка, позитивное общение, взаимопонимание, доверительные взаимоотношения. 5. Методы семейного воспитания на основе общечеловеческих и национальных ценностей
2.	Білімдіге дүние жарық. Радость познания: как помочь ребенку учиться с удовольствием	1. Важность адаптации ребенка к школе для развития его личности (физиологическая, психологическая и социальная). 2. Диагностика уровня развития когнитивных способностей ребенка и школьной адаптации. 3. Приемы развития памяти, внимания, мышления и коммуникации у ребенка в национальной культуре. 4. Домашние задания: помогать или не помогать? 5. Взаимодействие семьи и школы для повышения мотивации обучения детей.
3.	Әрбір бала – жарық	1. Воспитание волевых качеств и характера в традициях национальной культуры.

	жұлдыз. Каждый ребенок уникален: как его раскрыть	2. Влияние темперамента на учебную деятельность, поведение и общение. Баланың жақсысы-сүйініш, жаманы-күйініш. 3. Как раскрыть уникальность ребенка в соответствии с его темпераментом. 4. Взаимодействие семьи и школы в раскрытии уникальности каждого ребенка.
4.	Баланы жастан... Как развивать смекалку и эрудицию у ребенка	1. Игры как средство развития детей. 2. Интеллектуальные игры и их влияние на развитие у детей смекалки и эрудиции. 3. Национальные и семейные интеллектуальные игры для детей и родителей. 4. Взаимодействие семьи и школы по развитию смекалки и эрудиции у ребенка.
5.	Құмар ойындары – тәуелділік қақпаны. Как преодолеть зависимость детей от компьютерных игр.	1. О влиянии компьютерных игр на психику ребенка. 2. Соблюдение режима пользования интернетом. 3. Жақсыдан үйрен, жаманнан жирен. Как защитить ребенка от игровой зависимости. 4. Альтернатива компьютерным играм: спорт, активные игры, творчество, чтение, прогулки, театр.
6.	Сенім арту - жетістік кепілі Как поддержать ребенка в сложной ситуации	1. Сложные ситуации в жизни ребенка. 2. Агрессия, ложь, истерика и другие проявления ребенка в сложных ситуациях. 3. Распознавание и понимание состояния ребенка в сложной ситуации. 4. Эффективные способы поддержки ребенка в сложных ситуациях. 5. Опора на сильные стороны ребенка в разрешении ситуации.
7.	Әкені көріп ұл өсер, шешені көріп қыз өсер Воспитание личным примером	1. Польза совместного времяпрепровождения взрослых и детей в семье. 2. Качества характера родителя, которые важно транслировать в повседневной жизни. 3. Привитие полезных привычек. 4. Держать свое слово и выполнять обещания – важный жизненный принцип родителей. 5. Балапан ұядан не көрсе, ұшқанда соны іледі.
8.	Тәлімменен өрілген біздің дәстүр Традиции как основа семейного	1. Актуальность семейных традиций. Семейные традиции как укрепление взаимоотношений в семье, проявление любви и доверительного общения. 2. Тәрбие тәлімнен. Тату үйдің тамағы тәтті. Семейные традиции и хобби, способствующие единению семьи.

	благополучия	3. Обучение основам создания семейных традиций: практические приемы. 4. Взаимодействие школы и родителей в соблюдении семейных традиций, проявление взаимного уважения и культивирование школьных традиций. 5. Преемственность национальных и семейных традиций.
Программа педагогической поддержки родителей учащихся 5-9 классов		
1.	Баланың бас ұстазы – ата-ана. Позитивное родительство: слушать, слышать, быть услышанным	1. Возрастные и социальные особенности подростков. 2. Воспитание как позитивное воздействие на подростка, а не исправление ошибок, недостатков и отклонений. 3. Особенности позитивного родительства: преобладание положительных эмоций над отрицательными, позитивное настроение; сосредоточение на достоинствах подростка, развитие сильных и позитивных черт характера. 4. Принципы и правила позитивного родительства. Национальные истоки позитивного родительства. 5. Удовлетворенность и психологическое благополучие как результат позитивного родительства.
2.	Ақыл айтпа, жол көрсет. Новые условия обучения: как ребенку пройти адаптацию	1. Физиологическая адаптация подростка, условия повышения его работоспособности. Культура национального питания как возможность физиологической адаптации подростка. 2. Социально-психологическая адаптация подростка: основные трудности. 3. <i>Өзіңді өзің сыйламасаң, өзгеден сый дәм етпе.</i> Влияние самооценки подростка на процесс адаптации. 4. Развитие коммуникативных навыков подростка в семье. 5. Взаимодействие семьи и школы в успешной социализации подростка.

3.	Балага үйрету: акылыңды мейірімге орап бер Как найти ключ к своему ребенку	1. Мүшел жас. Возрастные кризисы подростка, способы справляться с их проявлениями. 2. Общие интересы родителей и детей как основа их взаимопонимания. 3. Как строить общение с подростком. Конструктивные переговоры. 4. Бір күндік ұрыстың қырық күндік қырсығы бар. Конфликты с подростком и пути их разрешения. 5. Умение прощать как условие сохранения эмоционального контакта между родителем и ребенком.
4.	Бұлақ көрсен, көзін аш. Растим творческую личность	1. Методы развития творческого мышления подростка в условиях семьи. 2. Учимся придумывать сказки по опорам. 3. Значение национальных детских игр в развитии творчества детей в условиях современной семьи. 4. Повышение эффективности творческих занятий с детьми. 5. Взаимодействие семьи и школы по развитию творческой личности.
5.	Ақпараттан ақ- қараны ажырату онері. Ребенок в интернете: как найти золотую середину	1. Интернет и формы активности подростка в сети. 2. Ключевые проблемы, последствия и возможности использования подростком интернета. 3. Алгоритм поведения родителей для защиты подростка от кибербуллинга и опасных источников в интернет-пространстве. 4. «Болар елдің баласы бір бірін батыр дер...» Влияние воспитания на поведение подростка в сети. 5. Взаимодействие школы и родителей по обеспечению информационной безопасности подростка.
6.	«Әр нәрсенің өлшемі бар...» Как удержать баланс между «надо» и «хочу»	1. Потребности и желания подростка. 2. Признаки проблемного поведения подростка. 3. Алгоритм работы с негативными эмоциями 4. Ашу тасады, ақыл басады. Способы саморегуляции. 5. Предотвращение правонарушений среди подростков.
7.	Жасөспірімдермен қарым-қатынас	1. Дружба – самое важное в жизни подростка. 2. Как дружат современные дети. Подростковые субкультуры.

	құпиялары. Особенности взаимоотношений подростков	3. Конфликты между подростками. Буллинг. Әдепсіз өскен адамнан, тәртіппен өскен тал жақсы. 4. Стратегии родительского поведения. 5. Национальные ценности «принятие», «уважение», «открытость» как основа построения взаимоотношений между людьми.
8.	Отбасы құндылығы - сарқылмас қазына Ценности как основа семейного счастья	1. Актуальность применения семейных ценностей. 2. «Көңіл кең болса, үйдің тарлығы білінбес»: Гостеприимство как основа семейных ценностей 3. «Добрые родители – Добрый ребенок». Как мы формируем или сохраняем эти ценности в семье, у ребенка? 4. Бабалар дәстүрі – ұрпаққа өсиет – обсуждение и применение традиций передающихся из поколения в поколение как ценностная основа семьи. 5. Важность взаимодействия школы и родителей в вопросах сохранения национальных ценностей у подростков.
Программа педагогической поддержки родителей учащихся 10-11 классов		
1.	Боламын деген баланың бетін қақпа, белін бу... Личность как результат саморазвития на основе нравственных ценностей	1. Возрастные и социальные особенности старшеклассников. 2. Позитивное родительство как поддержка желания и способности старшеклассника самостоятельно выстраивать свою жизнь. 3. Самостоятельная деятельность – главный способ развития личности. Приемы самовоспитания: национальная этика и современность.
2.	Көркем мінез – баға жетпес байлық.	1. Эмоциональный интеллект и его влияние на качество жизни человека. 2. Структурные компоненты эмоционального интеллекта: самоосознание, саморегуляция,

	Эмоциональный интеллект – основа успешной личности	эмпатия, регуляция отношений. 3. Алгоритмы и продуктивные способы поведения в кризисных ситуациях. 4. Культура общения с взрослеющими детьми. 5. Национальные особенности в проявлении эмоций.
3.	Сен жапбасаң лапылдап... Как помочь ребенку найти свое призвание	1. Призвание – основа самореализации. 2. Ключ к самореализации – раскрытие особенностей темперамента, способностей, качеств характера. 3. Ұлы жол үйінің табалдырығынан басталады. Как помочь ребенку в определении предпочтительных видов профессиональной деятельности. 4. «Подводные камни» на пути самоопределения старшеклассника. 5. Профессиональное самоопределение – основа счастья и жизненного успеха.
4.	Құмарлыққа бой алдыру – тәуелділік құрдымы Зоны рисков в развитии старшеклассников	1. Виды зависимости (пищевая, алкогольная, наркотическая, химическая, вейпы, лудомания). 2. Признаки наличия зависимости у старшего школьника. 3. Сынықтан өзгенің бәрі жұғады. Меры профилактики зависимого поведения. 4. Взаимодействие семьи и школы по профилактике зависимости.
5.	Жақсыдан қашпа, жаманға баспа... Социальные сети и интернет-пространство: безопасное поведение старшеклассников	1. Интернет-безопасность старшеклассников. 2. Диагностика игровой зависимости у старшеклассников. 3. Социальные сети и интернет зависимое поведение старшеклассников. 4. Профилактика интернет-зависимости старшеклассников. 5. Взаимодействие семьи и школы по предотвращению зависимости от социальных сетей и интернет-пространства.

6.	Күйзелістен шығар жол Помогаем пережить стресс	1. Көңіл жақсы болғаны – өмір жақсы болғаны. Как поддержать свое ресурсное состояние. Методы выхода из стресса. 2. Эмоциональная регуляция – достижение баланса в стрессовой ситуации 3. Агрессия, депрессия, суицидальное поведение и другие крайние проявления стресса. 4. Право на ошибку как возможность обретения опыта. 5. Взаимодействие школы и семьи в обеспечении стрессоустойчивости ребенка
7.	Сүйіспеншілік – сыйластық кілті Любовь – ключ к взаимопониманию	1. Любовь как основа эмоционального равновесия в семье. 2. Понятие «Айналайын», всесторонняя поддержка ребенка в семье. 3. Искренность в выражении эмоций. Эмоциональные манипуляции. 4. Как говорить со старшеклассником на деликатные темы.
8.	Атадан өсиет, анадан қасиет Традиции и ценности семьи: от поколения к поколению	1. Взаимосвязь традиций народа и традиций семьи. Преемственность поколений как передача знаний, ценностей, мироощущения и традиций от старших поколений – младшим. 2. Ананың ізін қыз басар, атаның ізін ұл басар. Роль матери и отца в семье. 3. Особенности развития современного поколения детей, которые необходимо учитывать в семейном воспитании. 5. Сохранение традиций семьи в изменяющихся условиях жизни современного общества.

Орта білім беру ұйымдарындағы
балаларды тәрбиелеу мен дамыту жөніндегі
ата-аналарға педагогикалық қолдау бойынша
әдістемелік ұсынымдарға
1-қосымша

АТА-АНАЛАРДЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚОЛДАУ БАҒДАРЛАМАСЫ

№	Тақырыбы	Мазмұны
1-4 СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ АТА-АНАЛАРЫН ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚОЛДАУ БАҒДАРЛАМАСЫ		
1.	Отбасы - бақыт бесігі Ата-ана өмірінің басты мақсаты бақытты адам тәрбиелеу	1. Балалардың әл-ауқаты оның бақытты өмірінің негізі 2. Ата-ананың баланың әл-ауқатына жауапкершілігі 3. Кішкентай балалардың жас және әлеуметтік ерекшеліктері 4. Отбасында жағымды психологиялық ахуал қалыптастыру: ата-ананың балаға назар аударуы, қолдау, позитивті қарым-қатынас, өзара түсіністік, сенімге құрылған қарым-қатынас 5. Жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтарға негізделген отбасылық тәрбие әдістері
2.	Білімдіге дүние жарық. Таным қуанышы: баланың қызыға оқуына қалай көмектесеміз?	1. Баланың жеке басын дамытудағы мектепке бейімделуінің маңызы 2. Баланың танымдық қабілеттерінің даму деңгейін және мектепке бейімделуін диагностикалау 3. Баланың есте сақтау қабілетін, зейінін, ойлауын және қарым-қатынас жасау дағдыларын ұлттық мәдениет негізінде дамыту әдістері 4. Үй тапсырмасы: көмектесеміз бе әлде... 5. Балалардың оқуға қызығушылығын арттыру үшін отбасы мен мектептің өзара әрекеті
3.	Әрбір бала – жарық жұлдыз Әр баланың ерекшелігін қалай ашамыз?	1. Баланың ерік-жігері мен мінезін ұлттық құндылықтар арқылы тәрбиелеу 2. Баланың оқуына, мінез-құлқына және жасауына қарым-қатынас жасауына темпераменттің әсері. Баланың жақсысы-сүйініш, жаманы-күйініш. 3. Баланың даралығын темпераментіне сәйкес қалай ашуға болады? 4. Әр баланың бірегейлігін ашудағы отбасы мен мектептің өзара әрекеті.
4.	Баланы жастан... Бала бойындағы	1. Ойындар – баланы дамытудың негізгі құралы. 2. Интеллектуалды ойындар және олардың бала бойындағы тапқырлық пен эрудицияны дамытуға

6) бұқаралық ақпарат құралдарында және әлеуметтік желілерде ата-аналарды педагогикалық қолдау жөніндегі қызметті жариялау.

14. Аудандық, қалалық білім бөлімдеріне ұсынылады:

1) орта білім беру ұйымдарына Орталықтың қызметін ұйымдастыруға ықпал ету;

2) білім беру ұйымдарында Орталықтың қызметін ұйымдастыруға жауапты маманды тағайындау;

3) облыстық білім басқармаларына жүргізіліп жатқан жұмыстар туралы ақпаратты ұсыну;

4) бұқаралық ақпарат құралдарында және әлеуметтік желілерде ата-аналарды педагогикалық қолдау жөніндегі қызметті жариялау.

	тапқырлық пен эрудицияны қалай дамытуға болады?	эсері. 3. Балалар мен ата-аналарға арналған ұлттық және отбасылық интеллектуалдық ойындар. 4. Баланың тапқырлығы мен эрудициясын дамытуда отбасы мен мектептің өзара әрекеті.
5.	Құмар ойындары – тәуелділік қақпаны Балалардың компьютерлік ойындарға тәуелділігін қалай жеңуге болады?	1. Компьютерлік ойындардың баланың психикасына әсері 2. Интернетті пайдалану режимін сақтау 3. Жақсыдан үйрен, жаманнан жирен. Баланы ойынға тәуелділіктен қалай қорғауға болады? 4. Компьютерлік ойындарға балама ретінде: спорт, белсенді ойындар, шығармашылық, оқу, серуендеу, театр және т. б.
6.	Сенім арту - жетістік кепілі Қиын жағдайда баланы қалай қолдау керек?	1. Бала өміріндегі қиындықтар 2. Агрессия, өтірік айту, ашулану және басқа қиын жағдайлардағы баланың сезімі. Әдептілік, ар-ұят – адамдықтың белгісі. Тұрпайы мінез, жат қылық – надандықтың белгісі. 3. Қиын жағдайға қалған балаға түсіністікпен қарау 4. Қиын жағдайға қалған баланы қолдаудың тиімді жолдары 5. Жағдайды шешуде баланың күшті жақтарына сүйену
7.	Әкені көріп ұл өсер, шешені көріп қыз өсер Балаға үлгі көрсету	1. Отбасында уақытты бірге өткізудің пайдасы. 2. Ата-ананың күнделікті өмірде үлгі болатын манызды қасиеттері. 3. Балаға жақсы әдеттерді үйрету. 4. Уәдесін орындау – ата-ананың ең басты қағидасы. 5. Балапан ұядан не көрсе, ұшқанда соны іледі.
8.	Тәлімменен өрілген біздің дәстүр Дәстүрлер отбасылық әл-ауқаттың негізі ретінде	1. Отбасылық дәстүрлердің өзектілігі. Отбасылық дәстүрлер – отбасындағы қарым-қатынасты нығайтудың, сенімнің, сүйіспеншіліктің көрінісі 2. Тәрбие тәліммен. Тату үйдің тамағы тәтті. Отбасылық дәстүрлер мен хоббиілердің отбасының бірлігіне ықпалы 3. Отбасылық дәстүрлерді әдетке айналдыру жолдарын үйрету: практикалық әдістер 4. Мектеп пен ата-аналардың отбасылық дәстүрлерді сақтаудағы өзара байланысы, өзара құрмет және жаңа дәстүрлер қалыптастыру 5. Ұлттық дәстүрлер мен отбасылық дәстүрлердің сабақтастығы
5-9 СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ АТА-АНАЛАРЫН ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚОЛДАУ БАҒДАРЛАМАСЫ		

1.	Баланың бас ұстазы – ата-ана Позитивті тәрбие	1. Жасөспірімдердің жас және әлеуметтік ерекшеліктері 2. Ата-ананың бала тәрбиелеудегі міндеті – қателіктерді, кемшіліктерді, ауытқуларды түзету емес, жасөспірімге оң әсер ету 3. Позитивті ата-ананың ерекшеліктері: жағымсыз көңіл-күйден жағымды эмоциялардың басым болуы; жасөспірімнің бойындағы ізгі қасиеттерге назар аудару, күшті және жағымды мінез-құлық қасиеттерін дамыту 4. Позитивті тәрбиенің принциптері мен ережелері. Позитивті тәрбиенің ұлттық бастаулары 5. Ата-ананың позитивті тәрбие нәтижесіне қанағаттануы және психологиялық саулық
2.	Ақыл айтпа, жол көрсет Жасөспірімнің бейімделуі	1. Жасөспірімнің физиологиялық (тұрғыда) бейімделуі, оның іс-әрекетін жақсарту жағдайлары. Ұлттық тамақтану мәдениеті - жасөспірімнің физиологиялық бейімделуінің мүмкіндігі 2. Жасөспірімнің әлеуметтік-психологиялық бейімделуі: негізгі қиындықтар 3. Өзінді өзін сыйламасаң, өзгеден сый дәмеппе. Бейімделу процесіне жасөспірімнің өзін-өзі бағалауының әсері 4. Жасөспірімнің отбасындағы қарым-қатынас дағдыларын дамыту 5. Жасөспірімнің табысты әлеуметтенуіндегі отбасы мен мектептің өзара әрекеттесуі
3.	Балаға үйрету: ақылыңды мейірімге орап бер Бала жүрегіне жол табу	1. Мүшел жас. Жасөспірімнің жастық дағдарыстары, олардың көріністерінен шығу жолдары 2. Ата-аналар мен балалардың ортақ мүдделері – олардың өзара түсіністігінің негізі 3. Жасөспіріммен қалай қарым-қатынас жасау керек, конструктивті келіссөздер 4. Бір күндік ұрыстың қырық күндік қырсығы бар. Жанжал және оларды шешу жолдары 5. Ата-ана мен бала арасындағы эмоционалдық байланысты сақтаудың шарты - кешіре білу
4.	Бұлақ көрсен, көзін аш. Баланың шығармашылық қабілетін дамыту	1. Отбасы жағдайында жасөспірімнің шығармашылық ойлауын дамыту әдістері 2. Ертегі ойлап табуға үйрету 3. Қазіргі отбасында балалар шығармашылығын дамытудағы ұлттық ойындардың маңызы 4. Балалармен жүргізілетін шығармашылық әрекеттің тиімділігін арттыру 5. Шығармашыл тұлғаны дамыту үшін отбасы мен мектептің өзара әрекеттесуі
5.	Ақпараттан ақ-қараны ажырату өнері. Жасөспірімнің желідегі әрекеті	1. Интернет және жасөспірімнің желідегі әрекетінің формалары 2. Жеткіншектердің интернетті пайдалануы: проблемалар, салдары және мүмкіндіктері 3. Ата-ананың жасөспірімді кибербуллингтен және интернет кеңістігіндегі қауіпті көздерден қорғау алгоритмі 4. «Болар елдің баласы бірін-бірі батыр дер...» Желідегі жасөспірімнің мінез-құлқына тәрбиенің әсері

		5. Жасөспірімнің ақпараттық қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша мектеп пен ата-ананың өзара әрекеті
6.	«Әр нәрсенің өлшемі бар...» «Қажеттілік» пен «қалау» арасындағы тепе-теңдікті қалай сақтауға болады	1. Жасөспірімнің қажеттіліктері мен қалаулары 2. Жасөспірім бойындағы қиын мінез-құлықтың белгілері 3. Жағымсыз эмоциялармен жұмыс істеу алгоритмі 4. Ашу - дұшпан, ақыл - дос. Өзін-өзі реттеу жолдары 5. Жасөспірімдер арасындағы құқық бұзушылықтың алдын алу
7.	Жасөспірімдермен қарым-қатынас құпиялары Жасөспірім мінезінің ерекшеліктері	1. Жасөспірімнің өміріндегі ең маңызды нәрсе – достық 2. Қазіргі балалардың достығы. Жасөспірім субмәдениеттері 3. Жасөспірімдер арасындағы қақтығыстар. Қорқыту. Әдепсіз өскен адамнан, тәртіппен өскен тал жақсы 4. Ата-аналардың мінез-құлық стратегиялары 5. «Қабылдау», «құрметтеу», «шынайылық» сияқты ұлттық құндылықтар – адамдар арасындағы жағымды қарым-қатынастың негізі
8.	Отбасы құндылығы - сарқылмас қазына Құндылықтар - отбасы бақытының негізі	1. Отбасылық құндылықтарды қолданудың өзектілігі 2. «Көңіл кең болса, үйдің тарлығы білінбес»: Қонақжайлылық - отбасы құндылықтарының негізі 3. «Мейірімді ата - Мейірімді бала». Ұлттық құндылықтарды отбасында қалыптастыру және сақтау жолдары. 4. Балалар дәстүрі - ұрпаққа өсиеті - отбасының құндылығы ретінде ұрпақтан-ұрпаққа жалғасып келе жатқан дәстүрлерді талқылау және қолдану 5. Жасөспірімдер арасында ұлттық құндылықтарды сақтауда мектеп пен ата-ананың өзара әрекетінің маңызы
10-11 сынып оқушыларының ата-аналарын педагогикалық қолдау бағдарламасы		
1.	Боламын деген баланың бетін қақпа, белін бу... Адамгершілік құндылықтар негізінде тәрбиелеу - тұлға	1. Жоғарғы сынып оқушыларының жас және әлеуметтік ерекшеліктері 2. Позитивті ата-ана тәрбиесі – жоғары сынып оқушысының өз болашағын өз бетінше құруға қалауы мен қабілетін қолдау 3. Тұлға дамуының негізі – өз бетінше әрекет ету 4. Ұлттық этика негізінде заман талабына сай өзін-өзі тәрбиелеу әдістері

	калыптасуының негізі	
2.	Көркем мінез – баға жетпес байлық Эмоционалды интеллект – табысты тұлғаның негізі	1. Эмоционалды интеллект және оның адам өміріне әсері 2. Эмоционалды интеллекттің құрылымдық компоненттері: өзін-өзі тану, өзін-өзі реттеу, эмпатия, қарым-қатынас жасау, (шешім қабылдау) 3. Күйзеліс кезіндегі мінез-құлық алгоритмдері мен тиімді тәсілдер 4. Өсіп келе жатқан балалармен қарым-қатынас мәдениеті 5. Сезім көрінісіндегі ұлттық ерекшеліктер
3.	Сен жанбасаң лапылдап... Балаға мамандық таңдауға қалай көмектесуге болады?	1. Кәсіп - өзін-өзі жүзеге асырудың негізі 2. Темперамент, қабілет, мінездің ерекшеліктерін ашу – өзін көрсетудің кілті 3. Ұлы жол үйінің табалдырығынан басталады. Балаңызға мамандық пен кәсіп түрлерін таңдауда қалай көмектесуге болады 4. Жоғары сынып оқушысының болашағын анықтауына кедергі болатын қиындықтар 5. Бойындағы бейімділікті дәл табу - өмірдегі бақыт пен табыстың негізі
4.	Құмарлыққа бой алдыру – тәуелділік құрдымы Жоғары сынып оқушыларының дамуындағы тәуекел аймақтары	1. Тәуелділік түрлері (тамақ, алкоголь, есірткі, химиялық заттар, вейп, құмар ойындар және т.б.) 2. Оқушы бойындағы тәуелділіктің белгілері 3. Сынықтан өзгенің бәрі жүғады. Тәуелділіктің алдын алу шаралары 4. Тәуелділіктің алдын алуда отбасы мен мектептің өзара әрекеттесуі
5.	Жаксыдан қашпа, жаманға баспа... Әлеуметтік желілер және ғаламтор кеңістігі: жоғары сынып оқушыларының қауіпсіздігі	1. Жоғарғы сынып оқушыларының интернет қауіпсіздігі 2. Жоғарғы сынып оқушыларының ойынға тәуелділігін диагностикалау 3. Жоғарғы сынып оқушыларының әлеуметтік желілер мен интернетке тәуелді мінез-құлық 4. Интернетке тәуелділіктің алдын алу шаралары 5. Әлеуметтік желілер мен интернет кеңістігіне тәуелділіктің алдын алу бойынша отбасы мен мектептің өзара әрекеті
6.	Күйзелістен шығар жол Күйзелісті жеңуге	1. Көңіл жақсы болғаны – өмір жақсы болғаны. Сіздің ресурстық жағдайыңызды қалай қолдауға болады. Стресстен арылу әдістері 2. Эмоцияны бақылау – стресстен, күйзелістен шығудың жолы

	көмектесеміз	3. Агрессия, депрессия, суицидтік мінез-құлық және стресстің басқа да экстремалды көріністері 4. Қателесу - тәжірибе жинауға мүмкіндік береді 5. Баланың күйзеліске төзімділігін қамтамасыз етудегі мектеп пен отбасының өзара әрекеті
7.	Сүйіспеншілік – сыйластық кілті Махаббат татулықтың негізі	1. Махаббат - отбасындағы эмоционалды тепе-теңдіктің негізі. 2. «Айналайын» ұғымы, отбасында балаға жан-жақты қолдау көрсету 3. Эмоцияны білдірудегі шынайылық. Эмоционалды манипуляция. 4. Жоғары сынып оқушысымен «арнайы» тақырыптарда қалай сөйлесуге болады
8.	Атадан өсиет, анадан қасиет Ұрпақтан ұрпаққа берілетін отбасылық дәстүрлер мен құндылықтары	1. Халық дәстүрі мен отбасы дәстүрінің байланысы. Ұрпақтар сабақтастығы алдыңғы ұрпақтан жастарға білім, құндылықтар, көзқарастар мен дәстүрлердің берілуі 2. <i>Ананың ізін қыз басар, атаның ізін ұл басар.</i> Әке мен ананың отбасындағы рөлі 3. Отбасы тәрбиесінде міндетті түрде ескерілетін мәселе - қазіргі балалардың даму ерекшеліктері 4. Қазіргі құбылмалы қоғамда отбасылық дәстүрлерді сақтау

**Орта білім беру ұйымдарындағы балаларды тәрбиелеу мен дамыту
жөніндегі ата-аналарға педагогикалық қолдау бойынша
әдістемелік ұсынымдар**

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Орта білім беру ұйымдарындағы балаларды тәрбиелеу мен дамытуда ата-аналарды немесе заңды өкілдерді (бұдан әрі – ата-аналар) педагогикалық қолдау бойынша әдістемелік ұсынымдар (бұдан әрі – әдістемелік ұсынымдар) балаларды оқыту және тәрбиелеу мәселесі бойынша мектептің ата-аналармен қарым-қатынасын күшейту, сондай-ақ берекелі отбасы мәдениетін дамыту мақсатында әзірленді.

2. Ата-аналарды педагогикалық қолдаудың міндеттері:

1) балалардың әл-ауқатын қамтамасыз ету үшін ата-аналардың педагогикалық мәдениетін, психологиялық және әлеуметтік құзыреттерін дамытуда ата-аналарға жүйелі педагогикалық қолдауды ұйымдастыру;

2) балаларды тәрбиелеу мен дамытуда орта білім беру ұйымы мен отбасы арасындағы өзара іс-қимылды нығайту;

3) балаларды тәрбиелеу мен дамытуда ата-аналардың жауапкершілігін арттыру.

**2-тарау. Балаларды тәрбиелеу мен дамытуда ата-аналарды
педагогикалық қолдауды ұйымдастыру тәртібі**

3. Орта білім беру ұйымдарында ата-аналарды педагогикалық қолдау жөніндегі қызметті ұйымдастыру Ата-аналарды педагогикалық қолдау орталығымен (бұдан әрі – Орталық) келесі тәртіп бойынша жүзеге асырылады:

1) орта білім беру ұйымы басшының балаларды тәрбиелеу мен дамытуда ата-аналарға педагогикалық қолдауды ұйымдастыру бұйрығын шығару;

2) Орталық қызметін ұйымдастыруды басшының тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары жүзеге асырады, ол:

- мектеп – ата-ана қарым-қатынастарының жаңа түрлерін, мектеп пен отбасының толықтай өзара іс-қимылын қамтамасыз етеді;

- сынып жетекшілерінің, педагог-психологтердің, әлеуметтік педагогтердің және қосымша білім педагогтерінің мектеп – ата-ана қарым-қатынастарының жаңа түрлерін іске асыру және мектеп пен отбасының толықтай өзара іс-қимылын қамтамасыз ету бойынша қызметтерін жоспарлауды және бақылауды жүзеге асырады;

- мектеп – ата-ана қарым-қатынастарының жаңа түрлерін жоспарлау кезінде осы әдістемелік ұсынымдарға 1-қосымшада баяндалған ата-аналарға арналған сабақтардың ұсынылатын бағдарламасын (бұдан әрі – бағдарлама) басшылыққа алады, мектеп пен отбасының толықтай өзара іс-қимылын қамтамасыз етеді;

- ұсынылатын бағдарламаға сәйкес оқу жылына арналған сабақ кестесін құрады.

3) ата-аналарға арналған педагогикалық қолдауды «Ата-аналарға психологиялық-педагогикалық білім берудің ғылыми-әдістемелік негіздері» біліктілікті арттыру курсының білім беру бағдарламасы бойынша оқудан өткен сынып жетекшілері, педагог-психологтер, әлеуметтік педагогтер, қосымша білім педагогтері жүзеге асырады;

4) ата-аналардың сұраныстарын ескере отырып, ұсынылатын бағдарламаның 30 % - на дейінгі көлемде сабақтардың тақырыптарын өз бетінше айқындауға жол береді;

5) ата-аналарға арналған сабақтар бағдарламасына зорлық-зомбылықты, жыныстық бұрмалануларды, дәстүрлі отбасылық құндылықтарды бұзатын өзге де құбылыстарды насихаттауға бағытталған Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынған тақырыптарды енгізуге жол берілмейді.

4. Орталық қызметін іс жүзінде іске асыру үшін білім беру ұйымдарына мыналар ұсынылады:

1) сауалнама арқылы ата-аналарды психологиялық-педагогикалық қолдау бойынша олардың қажеттіліктерін зерделеу;

2) ата-аналарды педагогикалық қолдау жөніндегі жұмыс туралы хабардар ету, сабаққа қатысушылардың тізімін жасау;

3) ата-аналарды қолдауды жүзеге асыратын педагогтерді оқытуды ұйымдастыру;

4) ата-аналарды педагогикалық қолдау бойынша жүргізіліп жатқан жұмысқа мониторинг жүргізу;

5) ата-аналардың педагогикалық қолдауға қанағаттану деңгейін анықтау бойынша жылына бір рет сауалнама жүргізу;

6) бұқаралық ақпарат құралдарында және әлеуметтік желілерде өткізілетін іс-шараларды жария ету.

6) қорытынды іс-шараларды ұйымдастыру.

5. Интернет-ресурс болған жағдайда орта білім беру ұйымдарына «ата-аналарды педагогикалық қолдау орталығы» бөлімін құру ұсынылады, онда:

1) ата-аналарды педагогикалық қолдау жөніндегі жұмыс туралы ақпарат;

2) сабақ кестесі;

3) ата-аналарға көмектесетін әдістемелік материал;

4) «Ата-аналарды педагогикалық қолдау орталығы» цифрлық платформасына сілтеме орналастырылады.

3-тарау. Балаларды тәрбиелеу мен дамытуда ата-аналарды педагогикалық қолдаудың мазмұны, сабақтардың және әлеуметтік серіктестіктің түрлері

6. Сабақтардың (басқа да іс-шаралардың) мазмұны орта білім ұйымдарында «Біртұтас тәрбие бағдарламасына» және балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес олардың әл-ауқатты контексіндегі ұлттық құндылықтарға негізделеді.

7. Педагогикалық қолдау 1-11 сынып оқушыларының ата-аналарына арналған бағдарламаларды таңдауына сәйкес жүзеге асыру ұсынылады.

8. Ата-аналарға бағыт беру, кездесулер, сабақтар бағдарламасының мазмұнымен таныстыру 15 қыркүйекке дейін өткізіледі.

9. Педагогикалық қолдау бағдарламасы жылына сегіз сабақты қамтиды.

10. Сабақтар әртүрлі әдіс-тәсілдерді (семинар-практикумдер, тренингтер, іскерлік ойындар, пікірталастар, талқылаулар және т.б.), оның ішінде цифрлық ресурстарды қолдана отырып, онлайн және офлайн режимде өткізілуі мүмкін.

11. Ата-аналарды педагогикалық қолдау үшін қосымша басқа да іс-шаралар ұсынылады: «Даналық мектебі» клубы, ата-аналар оқулары, конференциялар, ашық есік күндері, ата-аналар апталығы, ата-аналар мен балалардың қатысуымен мәдени іс-шаралар, мысалы, концерттер, театр қойылымдары, марафондар, жәрмеңкелер, көрмелер, жорықтар, экскурсиялар және басқа да іс-шаралар мен акциялар.

12. Ата-аналарды қолдау және өзара іс-қимыл жасау үшін Орталық цифрлық платформасы пайдалану ұсынылады, онда бөлімдер бойынша тақырыптық ақпарат: курс бағдарламалары, бейне дәрістер, бейне ұсынымдар, бейне жағдайлар, сұхбаттар, тақырыптық вебинарлар, ресурстардың электрондық каталогы, психологтың кеңестері, тестілер, сауалнамалар, жадынамалар, нұсқаулықтар, чек-парақтар, постерлер және басқалар қамтылады.

4-тарау. Орталықтың қызметін үйлестіру

13. Облыстық, республикалық маңызы бар қалалардың білім басқармаларына ұсынылады:

1) ата-аналарды педагогикалық қолдау бойынша қызметті үйлестіру;

2) орта білім беру ұйымдарында Орталықтың қызметін ұйымдастыруға жауапты маманды тағайындау;

3) ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) білім басқармаларының, оқу-әдістемелік орталықтар, орта білім беру ұйымдары арасындағы өзара іс-қимылды қамтамасыз ету;

4) ата-аналарды педагогикалық қолдау жөніндегі қызметке мониторинг жүргізу;

5) Қазақстан Республикасының Оқу-ағарту министрлігіне жүргізіліп жатқан жұмыстар туралы ақпарат беру;

№	Тақырыбы	Мазмұны	Өткізілетін уақыты	Жауаптылар
1	Боламын деген баланың бетін қақпа, белін бу...	1. Жоғарғы сынып оқушыларының жас және әлеуметтік ерекшеліктері 2. Позитивті ата-ана тәрбиесі – жоғары сынып оқушысының өз болашағын өз бетінше құруға қалауы мен қабілетін қолдау 3. Тұлға дамуының негізі – өз бетінше әрекет ету 4. Ұлттық этика негізінде заман талабына сай өзін-өзі тәрбиелеу әдістері	Қазан	Ермағамбетова С. Муратов Қ.
2	Көркем мінез – баға жетпес байлық	1. Эмоционалды интеллект және оның адам өміріне әсері 2. Эмоционалды интеллекттің құрылымдық компоненттері: өзін-өзі тану, өзін-өзі реттеу, эмпатия, қарым-қатынас жасау, (шешім қабылдау) 3. Күйзеліс кезіндегі мінез-құлық алгоритмдері мен тиімді тәсілдер 4. Өсіп келе жатқан балалармен қарым-қатынас мәдениеті 5. Сезім көрінісіндегі ұлттық ерекшеліктер	Қараша	Кибашева Д.
3	Сен жанбасан лапылдап...	1. Кәсіп - өзін-өзі жүзеге асырудың негізі 2. Темперамент, қабілет, мінездің ерекшеліктерін ашу – өзін көрсетудің кілті 3. Ұлы жол үйінің табалдырығынан басталады. Балаңызға мамандық пен кәсіп түрлерін тандауда қалай көмектесуге болады. 4. Жоғары сынып оқушысының болашағын анықтауына кедергі болатын қиындықтар 5. Бойындағы бейімділікті дәл табу - өмірдегі бақыт пен табыстың негізі	Желтоқсан	Жанболатова Н.
4	Құмарлыққа бой алдыру – тәуелділік құрдымы	1. Тәуелділік түрлері (тамақ, алкоголь, есірткі, химиялық заттар, вейп, құмар ойындар және т.б.) 2. Оқушы бойындағы тәуелділіктің белгілері 3. Сынықтан өзгенің бәрі жұғады. Тәуелділіктің алдын алу шаралары 4. Тәуелділіктің алдын алуда отбасы мен мектептің өзара әрекеттесуі	Қаңтар	Қыдыралина Б.
5	Жаксыдан қашпа, жаманға баспа...	1. Жоғарғы сынып оқушыларының интернет қауіпсіздігі 2. Жоғарғы сынып оқушыларының ойынға тәуелділігін диагностикалау 3. Жоғарғы сынып оқушыларының әлеуметтік желілер мен интернетке тәуелді мінез-құлық 4. Интернетке тәуелділіктің алдын алу шаралары 5. Әлеуметтік желілер мен интернет кеңістігіне тәуелділіктің алдын алу бойынша	Ақпан	Бакытов Б. Дүйсеналина Б.

		отбасы мен мектептің өзара әрекеті		
6	Күйзелістен шығар жол	1.Көңіл жақсы болғаны – өмір жақсы болғаны. Сіздің ресурстық жағдайыңызды қалай қолдауға болады. Стресстенарылуәдістері 2.Эмоцияны бақылау –стрестен, күйзелістен шығудың жолы 3.Агрессия, депрессия, суицидтік мінез-құлық және стресстің басқа да экстремалды көріністері 4.Қателесу - тәжірибе жинауға мүмкіндік береді 5.Баланың күйзеліске төзімділігін қамтамасыз етудегі мектеп пен отбасының өзара әрекеті	Наурыз	Мамбеткулова Т.
7	Сүйіспеншілік – сыйластық кілті	1.Махаббат - отбасындағы эмоционалды тепе-тендіктің негізі. 2.«Айналайын» ұғымы, отбасында балаға жан-жақты қолдау көрсету 3.Эмоцияны білдірудегі шынайылық. Эмоционалды манипуляция. 4.Жоғары сынып оқушысымен «арнайы» тақырыптарда қалай сөйлесуге болады	Сәуір	Муратов Қ.
8	Атадан өсиет, анадан қасиет	1.Халық дәстүрі мен отбасы дәстүрінің байланысы. Ұрпақтар сабақтастығы алдыңғы ұрпақтан жастарға білім, құндылықтар, көзқарастар мен дәстүрлердің берілуі 2.Ананың ізін қыз басар, атаның ізін ұл басар. Өке мен ананың отбасындағы рөлі 3.Отбасы тәрбиесінде міндетті түрде ескерілетін мәселе - қазіргі балалардың даму ерекшеліктері 4.Қазіргі құбылмалы қоғамда отбасылық дәстүрлерді сақтау	Мамыр	Маханова Б.

№	Тема	Содержание	Время проведения	Ответственные
1	Личность как результат саморазвития на основе нравственных ценностей	1. Возрастные и социальные особенности старшеклассников. 2. Позитивное родительство как поддержка желания и способности старшеклассника самостоятельно выстраивать свою жизнь. 3. Самостоятельная деятельность – главный способ развития личности. 4. Приемы самовоспитания: национальная этика и современность.	Октябрь	Ермагамбетова С. Муратов Қ.
2	Эмоциональный интеллект – основа успешной личности	1. Эмоциональный интеллект и его влияние на качество жизни человека. 2. Структурные компоненты эмоционального интеллекта: самоосознание, саморегуляция, эмпатия, регуляция отношений. 3. Алгоритмы и продуктивные способы поведения в кризисных ситуациях. 4. Культура общения с взрослеющими детьми. 5. Национальные особенности в проявлении эмоций.	Ноябрь	Кибашева Д.
3	Как помочь ребенку найти свое призвание	1. Призвание – основа самореализации. 2. Ключ к самореализации – раскрытие особенностей темперамента, способностей, качеств характера. 3. Как помочь ребенку в определении предпочтительных видов профессиональной деятельности. 4. «Подводные камни» на пути самоопределения старшеклассника. 5. Профессиональное самоопределение – основа счастья и жизненного успеха.	Декабрь	Жанболатова Н.
4	Зоны рисков в развитии старшеклассников	1. Виды зависимости (пищевая, алкогольная, наркотическая, химическая, вейпы, лудомания). 2. Признаки наличия зависимости у старшего школьника. 3. Меры профилактики зависимого поведения. 4. Взаимодействие семьи и школы по профилактике зависимости.	Январь	Кыдыралина Б.
5	Социальные сети и интернет-пространство: безопасное поведение старшеклассников	1. Интернет-безопасность старшеклассников. 2. Диагностика игровой зависимости у старшеклассников. 3. Социальные сети и интернет зависимое поведение старшеклассников. 4. Профилактика интернет-зависимости старшеклассников. 5. Взаимодействие семьи и школы по предотвращению зависимости от социальных сетей и интернет-пространства.	Февраль	Бакытов Б. Дүйсеналина Б.

6	Помогаем пережить стресс	1. Как поддержать свое ресурсное состояние. Методы выхода из стресса. 2. Эмоциональная регуляция – достижение баланса в стрессовой ситуации 3. Агрессия, депрессия, суицидальное поведение и другие крайние проявления стресса. 4. Право на ошибку как возможность обретения опыта. 5. Взаимодействие школы и семьи в обеспечении стрессоустойчивости ребенка	Март	Мамбеткулова Т.
7	Любовь – ключ к взаимопониманию	1. Любовь как основа эмоционального равновесия в семье. 2. Понятие «Айналайын», всесторонняя поддержка ребенка в семье. 3. Искренность в выражении эмоций. Эмоциональные манипуляции. 4. Как говорить со старшеклассником на деликатные темы.	Апрель	Муратов Қ.
8	Традиции и ценности семьи: от поколения к поколению	1. Взаимосвязь традиций народа и традиций семьи. Преемственность поколений как передача знаний, ценностей, мироощущения и традиций от старших поколений – младшим. 2. Роль матери и отца в семье. 3. Особенности развития современного поколения детей, которые необходимо учитывать в семейном воспитании. 4. Сохранение традиций семьи в изменяющихся условиях жизни современного общества.	Май	Маханова Б.

Боламын деген ба бетін қақпа, бел

(Ата-аналармен жұмыс)

Света

Гулам

Айлин

АҚТӨБЕ ОБЛЫСТЫҚ ЕСТУ ЖӘНЕ ҚОРУ ҚАБІЛЕТІНДЕ БУЗЫЛЫСТ

Натия

Бакытгул

Indira Dussibaeva

Бакит подклкчает звук

Завершение

27.10.2023

Баяндама:

« Көркем мінез- баға жетпес байлық»

Өткізген: Кибашева.Д.М

2023-2024 оқу жылы

Тақырыбы: «Көркем мінез-баға жетпес байлық»

Мінез – адам баласының ішкі жан дүниесінің сыртқы көрінісі деуге болады. Сондықтан, әл-Фараби бабамыз «Мінез – жанның айнасы» деген екен. Әдетте, біз адамдарға қарап мінезі жақсы екен немесе жаман екен деп баға беріп жатамыз. Жақсы мінез-құлық, рухани байлық – ұлы бабаларымыздан қалған мұра. Бұл асыл құндылық біздің қанымызға сіңген. Көркем мінез – адам бойындағы жақсы қасиет, әрбір адамның мінез-құлқын көркем етуі отбасы, өскен ортасындағы тәлім-тәрбиесімен бірге өзінің де ақыл-парасат, күш-жігеріне, ынта-ықыласына, ең бастысы, жаратылысына байланысты. Әке-шешенің баласына берер ең үлкен сыйы – жақсы тәрбие болса, көркем мінез сол тәрбиенің шыңы. Дін ғалымдары: «Көркем мінез» сөзін кеңінен қарастырып, адам баласының жеке өзіне, отбасында, жұмыс орнында, қоғамдық орындарымен құлшылығына қатысты іс-әрекетінде әдепті болу, жақсы атқару, тіпті талас-тартыс, кек алу, ажырасу, арыздану, өтініш, қарызды талап ету, жазалау, сондай-ақ соғыс кездерінде де шариғат талаптарымен әдептерін сақтай отырып атқару, - деген. Көркем мінез – ол пайғамбарлардың мінезі, ол шыншылдар мен ізгілердің мінезі. Ендігі кезекте көркем мінезділіктің пайдасына тоқталып өтсек.

Дана халқымыз мақал-мәтелдерінің бірінде: «Андамай сөйлеген – ауырмай өледі», - деген. Сонымен қатар «Он бәленің тоғызы тілден», «Ұрлық түбі – қорлық», «Біреуге ор қазба – өзін түсесің», «Жақсыға барсаң жадырап қайтарсың – жаманға барсаң жабығып қайтарсың», - деп өскелең жастар бойына тағылым мол тәрбие нәрін құйып отырған. Халқымыздың осындай ұлағатты сөздері – тұнып тұрған тектілікке баулитын тәрбие. Есейе келе дін мен дәстүрді қоса меңгерген ұрпағы, үлкенге ізет, кішіге құрмет көрсеткен. Осы орайда біршама адасқан ағым өкілдерінің бойынан табыла бермейтін көркем мінезділік туралы асыл дінімізде айтылған ғибратты аят, хадистерге үңілсек.

Айша анамыздан: Ардақты пайғамбарымыз (с.а.с.) былай айтты: «Я, Алла тағалам! Жаратылысымды көркем еткенің сияқты, мінезімді де көркем етші!» - деп дұға ететін деді (Имам Ахмад хадистер жинағы). Сағд ибн Хишамнан жеткен хадисте Айша анамыздан: Пайғамбарымыздың (с.а.с.) мінез-құлқы жайында сұрағанда, ол: «Сендер Құранды оқымайсыңдар ма? Ол: «Ия, оқимын» деді. Айша анамыз: Оның мінез-құлқы – Құран ғой», - деп жауап берген (Муслим риуаяты).

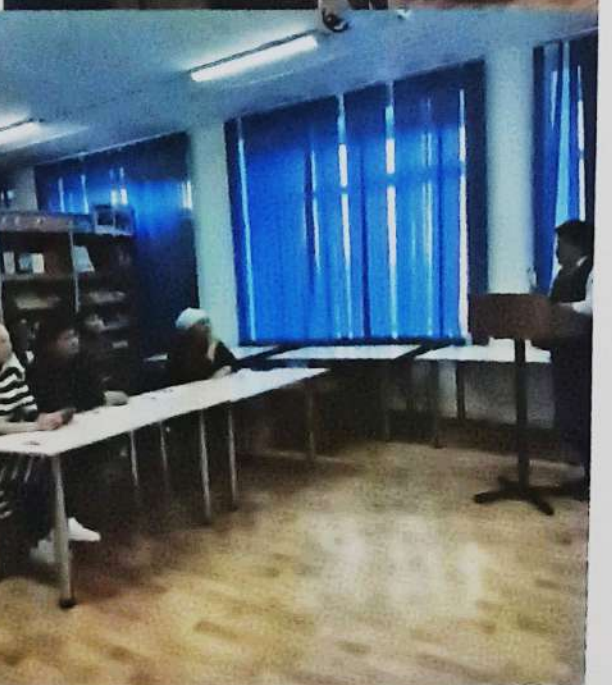
Әрбір саналы мұсылман баласы көркем меніздің биік үлгісі ретінде пайғамбарымыз Мұхаммедтің (с.а.с.) өмір жолын, оның іс-әрекетін негізге алады. Қазіргі уақытта кейбір мұсылман бауырлар пайғамбарымыздың (с.а.с.) сыртқы көріністі паш ететін сақал өсіру, балақ қысқарту, мисуак қолдану секілді амалдарын орындап, шариғат талап еткен Пайғамбарымыздың (с.а.с.) мейірімділігіне, қарапайымдылығына, әділдігіне амал жасамауда. Ислам дінінің талап еткені де адамның ішкі сұлулығы, ислами көркем мінездің әрбір әрекетінде орын алуы.

Пайғамбарымыз (с.а.с.) адамзатқа қай тұрғыда болмасын адамдармен қандай қарым-қатынаста болу керек екені жайында сөзімен, іс-әрекетімен үлгі-өнеге көрсеткен. Соның ішінде жанұямен қарым-қатынаста Алла елшісі (с.а.с.) бір хадисінде: «Сендердің жақсыларың жанұяларына жақсы болғаны, мен сендердің ішінде жанұясына ең жақсы қарайтын адаммын» деген (Тирмизи риуаяты). Ал келесі бір хадиске үңілсек жақсы мінез-құлықтың асқан үлгісін көре аламыз: «Пайғамбар (с.а.с.) ешуақытта не әйелге, не қызметшіге қол көтерген емес» - деген (Имам Муслим риуаяты).

Алла Тағала Құран Кәрімде сүйікті елшісі жайында: «Уа, Мұхаммед!» Біз сені күллі әлемге теңдесі жоқ рақым етіп жібердік» («Әнбия» сүресі, 107-аят) - деген. Пайғамбарымыз

(с.а.с.) саналы өмірінде мейірімділік пен кешірімділікті ту етіп, әркез осы ұлы сипаттарды бірінші болып орындаған, тіпті мүшріктерден қорлық көрген кезде оларға қарсы дұға жасамаған. Қорыта айтқанда қай заманда да адам бойындағы жаман мінез-құлық өзіне ғана зиян тигізіп қоймай, қоғамға да елеулі зарарын тигізетіні баршамызға мәлім. Түрлі келеңсіздіктер мен кекілжіндердің себепшісі болған жаман мінезден арылу жолында тигізген септігіміз болсын деп, тоқсан ауыз сөздің тобықтай түйіні ретінде Алла Елшісінің (с.а.с.) мына хадисін келтірсек:

«Қиямет күні амалдар таразысында ең ауыр салмақ тартатын көркем мінезден артық ештеме болмайды. Асылында, көркем мінез иелері ораза ұстайтындар мен құлшылық ететіндердің дәрежесіне қол жеткізеді» (Әбу Дәуд).

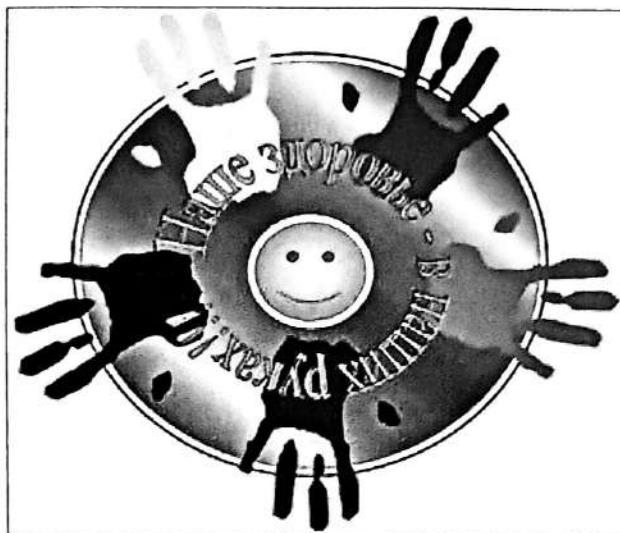
Ақтөбе облыстық арнайы «мектеп-интернат-колледж» кешені КММ

Тақырыбы: «Баланың денсаулығы-қоғамның денсаулығы»

Өткізгендер: Кыдыралина Б

Мұратов Қ

Баланың денсаулығы біздің қолымызда

Бала денсаулығының берік негізін ерте балалық шақтан бастап қалаңыз. Филиал жасыл және икемді болғанша, оны оңай түзетуге болады.

Балаларға қауіпті заттарды (мысалы, балға, шеге, қайшы) қалай ұстау керектігін білуге көмектесіңіз.

Балаларды жүзуге үйретіңіз. Кемшіліктерді кейінірек түзетуге тырысқаннан гөрі, алдын-ала үйрету оңайырақ.

Бала әлі кішкентай болса да, оны кішігірім және күрделі емес құрылғыларды қолдануға үйретіңіз: ажыратқыштар, су шүмегі, есіктің тұтқасы және т.б.

Көлікті, лифтті пайдалану, жол қозғалысы ережелерін сақтау арқылы балаға қашанда үлгі болыңыз.

Демалыс және мереке күндері балабақшадағыдай тәртіпті сақтауға тырысыңыз. Балаңызбен таза ауада серуендеуге уақыт бөліңіз және күндізгі ұйқыны назардан тыс қалдырмаңыз.

Есіңізде болсын, балаға арналған телешоуларды көру тек көрнекі ғана емес, сонымен бірге психозмоционалды ауыртпалық болып табылады. Балабақшаға баратын күндері балаларға арналған телешоуларды көру 15 минутқа, ал демалыс күндері ~ жарты сағатқа дейін шектелуі керек. Ұзақ қарау баланың жүйке жүйесін шамадан тыс жүктейді, ұйықтап кетуіне жол бермейді. Көру үшін оңтайлы арақашықтық экраннан 2,0 - 5,5 м құрайды. Балалар бүйірінде емес, тікелей экранның алдында отыруы керек, ал жарықтандыру табиғи және жасанды болуы мүмкін. Дегенмен, жарық көзге түспеуі керек, ал жарық көздері теледидар экранында көрінбеуі керек.

Есіңізде болсын, ересек адамның денсаулығының жағдайы көбінесе балалық шақтағы дұрыс тамақтануға байланысты. Оны толық және әр түрлі етіп сақтауға тырысыңыз.

Үй мәзіріне шөп шайларын, инфузияларды, коктейльдерді қосыңыз. Дәрілік шөптерді қолдану ағзаның қорғаныс қабілетін арттыруға, аурулардың алдын алуға көмектеседі.

Балаларды әрдайым қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау, тамақтану ережелерін сақтауға, гигиеналық процедураларды өз бетінше орындауға үйретіңіз. Баланың бойында оның не істеп жатқанын және не үшін екенін түсінуді дамыту.

Балалардың қимыл-қозғалысын көтермелеп, ашық ойындар мен жаттығуларға белсенді қатысыңыз. Мүмкіндігінше үйде спортпен шұғылдануға арналған бұрыш жасаңыз.

Баланы қатайтудың барлық құралдарын қолданыңыз (күн, ауа, су). Есіңізде болсын, маңыздысы олардың саны емес, оларды жүзеге асырудағы жүйелілік, жүйелілік, жүйелілік.

Ойыншықтарды сатып алу шарасын сақтаңыз және олардың балалардың денсаулығына тигізетін әсерін ескеріңіз. Ойыншықтарды сатып алу отбасының бюджетіне емес, ойыншықтың педагогикалық және экологиялық құндылығына байланысты болуы керек. Олар танымдық жүктемені көтеруі керек.

Балаңызға көбірек көңіл бөліңіз. Онымен жиі физикалық байланыста болыңыз: оны қаншалықты жақсы көретініңізді және бағалайтыныңызды сезінуі үшін оны құшақтаңыз.

Жағымсыз бағалаудан аулақ болыңыз, жігерлендіретін сөздер табыңыз, баланы шыдамдылығы, табандылығы және т.б. үшін жиі мақтаңыз. Ешқашан басқа балалармен салыстырғанда оның әлсіз жақтарын баса көрсетпеңіз. Оның бойында өз қабілеттеріне деген сенімділікті қалыптастырыңыз. Өзіне сенімді балалар жақсы оқиды және тез ойлана алады.

Отбасындағы эмоционалдық және психологиялық шиеленісті барынша азайтуға тырысыңыз, өйткені ол баланың өсуі мен дамуына тежегіш рөлін атқара алады.

Есіңізде болсын, денсаулық - бұл ауру мен физикалық кемістіктердің болмауы ғана емес, толық физикалық, рухани және әлеуметтік салауаттылық жағдайы.

АТА-АНАЛАРҒА АРНАЛҒАН ЖАДЫНАМА: ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

1 ереже: Жылыжай өсімдіктеріне жол жоқ!

Дәрігерлер мен тәрбиешілер барлық аналарға кеңес беретін бірінші нәрсе - жылыжай жағдайынан бас тарту. Көбірек таза ауа, жалаң аяқ немесе жалаң аяқ жүру, ауа ванналары, басқа балалармен жиі қарым-қатынас жасау (ойын алаңдарында, қонақтарда және т.б.) - осының бәрі балаға балабақша ұжымында мүмкіндігінше ауыртпалықсыз бейімделуге көмектеседі. . Үйде стерильді жағдай жасауға тырыспаңыз - бұл балаға айналамыздағы бактериялардың әдеттегі мөлшерінен көп зиян тигізеді.

2-ереже: Сіз бұл туралы сөйлескіңіз келе ме?

Бір қызығы, баланың психикалық денсаулығы мен психикалық тепе-теңдігі оның иммундық жүйесіне айтарлықтай әсер етеді. Сондықтан баланың балабақшаға кірер алдында көзіне жас алып, саналы түрде және қызығушылықпен сол жерге баруы өте маңызды.

3-ереже : Сеніңіз, бірақ тексеріңіз!

Сіздің балаңыз дені сау және сергек болып көрінгенімен, бақшаға барар алдында медициналық тексеруден өтуіңіз керек. Ең алдымен, бұл сізге белгілі бір ауруды уақытында мойындамаған шынтағыңызды тістемеу үшін қажет. Екіншіден, бұл адамның ұжымдағы өзін-өзі ұстауының қарапайым ережесі - егер ол өзі науқас болса, басқаларға жұқтырмаңыз.

4-ереже: Теңдестірілген тамақтану - бала денсаулығының негізі!

Жасыратыны жоқ, салауатты өмір салтының негізі тек ересектер үшін ғана емес, балалар үшін де сапалы, әр түрлі және теңдестірілген тамақтану болып табылады. Сондықтан балаңыздың тамақтануын күнделікті оның мәзірінде дәрумендерге, минералдарға және микроэлементтерге бай тағамдардың әр түрлі топтары болатындай етіп ұйымдастырыңыз.

Диетологтар мәзірде "туған" тағамдарды, яғни бала туылған жолда өсірілген тағамдарды қолданған дұрыс деп санайды. Мысалы, біз үшін, орта зонаның тұрғындары, қарақат оңтүстік апельсинге қарағанда С дәруменіне бай пайдалы өнім болып табылады.

Адам ағзасы 80% судан тұрады, сондықтан әр адам күніне кем дегенде аз мөлшерде тұтынуы керек. Өкінішке орай, біз суды жиі ұмытып кетеміз, әсіресе балалар туралы сөз болғанда: оны тәтті шырындармен, компоттармен және шайлармен алмастырамыз! Әрине, бұл ағзадағы сұйықтықты толтырады, бірақ бұл қорлардың сапасы көп нәрсені қалайды.

5-ереже: Егер денің сау болғың келсе, сабыр сақта!

Кеңес заманынан бері абсолютті бақыттың сиқырлы формуласы бәрімізге жақсы таныс: "егер денің сау болғың келсе, сабыр сақта!". Рас, статистика көрсеткендей, шындалған балалар арасында науқастар бірнеше есе аз. Кішкентай бүлдіршіннің денсаулығы үшін дірілдеп, біз таңертең құмыраны салқын суға батырудың орнына, балаға қосымша колготки кигізіп, керісінше нәтижеге қол жеткіземіз: біз артық жылу аламыз, соның салдарынан бала терлейді және одан да көп суық тиеді. Бірақ бәрі қалыпты жағдайда жақсы, сондықтан қатаю да жүйелі тәсілді қажет етеді, әйтпесе кері нәтижеге жету қаупі бар.

6-ереже: Иммунитетті сақтандыру полисі .

Балалардың нәзік иммунитетін қолдаудың көптеген дәрі-дәрмек тәсілдері бар - иммуномодуляторлардан физиотерапияға дейін. Бірақ сіз оларды өзіңіз қолданбауыңыз керек, алдымен педиатрмен, тіпті иммунологпен кеңесу керек. Ақыр соңында, иммуномодуляторлардың көпшілігі, мысалы, үнемі қолданған кезде иммунитеттің табиғи функцияларын тежейтіні белгілі.

Алайда дәрігерлердің араласуын қажет етпейтін басқа да ұсақ-түйектер бар. Осындай қулықтардың бірі - балабақшадан оралғаннан кейін баланың мұрын-жұтқыншағын жуу. Жуу үшін ас тұзының (0,85 - 1%) ерітіндісі немесе дәріханаларда сатылатын теңіз тұздарына негізделген арнайы препараттар қолданылады. Жуғаннан кейін мұрынды оксолин майымен майлауға болады. Сонымен қатар, серуендегеннен кейін және тамақтанар алдында қолды сабынмен жууды және мүмкіндігінше микробтардың көбеюі мүмкін жерлерден аулақ болуды ұмытпаған жөн.

Ақтобе облыстық арнайы «мектеп-интернат-колледж» кешені КММ

Тақырыбы: «Жасқөспірім бала»

Өткізген: Мамбеткулова Т.Б

Тақырыбы: «Жасөспірім бала»

Мақсаты: өтпелі кезеңдегі бала өміріндегі физиологиялық және психологиялық өзгерістердің мәнін түсіну, ата-аналарға көмек беру, олардың назарын балалардың іс-әрекетіне аудару.

Жасөспірімдік кезең 12 жастан бастап 18 жасқа дейінгі кезеңді қамтиды. Сөзсіз бұл кезең балалық шақтың тамаша бір кезеңі болғанмен, аса ауыр да кезең болып табылады. Бұл кезде жасөспірімдер өздерінің еркіндігі үшін үлкен құрбандыққа баруға дайын болады. Оның үстіне ата-аналар бұл жаста баланы үлкен өмірге тәрбиелеп, жауапкершілік пен өзін-өзі бақылауына үйретуі керек.

Бұл кезеңді балаңыздың жақсы өткізуіне қалай көмектесуге болады?

1. Негізгі қарсылықтар

Жасөспірімдер өздерінің кішкентай бала емес екенін айналасындағы адамдарға дәлелеуге тырысады. Мысалы, баланың еркінсуі, дөрекілігі, сөзге құлақ аспауы, ересектерге тән іс-әрекеттер (темекі шегу, үлкендерше сөйлесу, достарының үйінде қону).

Не істеуге болмайды. Баланың дөрекілігіне дөрекілікпен жауап беруге болмайды.

Өзіңізді қалай ұстауға керек. Ересек болу – ересек болу құқығынан ғана тұрмайтынын, ересек адамның жауапкершіліктері мен міндеттері болатынын түсіндіріңіз. Жасөспірім балаңызға бұрын сеніп тапсырмаған дүниені сеніп, тапсырыңыз. Банктің шотын төлеу, әкесінің туған күніне сыйлық таңдау т.б

2. Шынайы қызығушылық

Осы кезеңде жасөспірімдердің өмірге деген көзқарасы қалыптасады. Өздерінің құндылықтары пайда болады. Бала оны біреумен бөлісіп, әңгімелегісі келеді.

Не істеуге болмайды. Олардың айтқандарына бейжай қарауға болмайды. Олардың айтқандарын «болмашы дүниелер» деп қабылдамау керек.

Өзіңізді қалай ұстауға керек. Балаңызбен сөйлесіп, оның достары, қызығушылықтары туралы сұраңыз. Оның тыныс-тіршілігіне сіздің бейжай қарамайтыныңызға бала көз жеткізуі керек.

3. Авторитаризмге жол жоқ. Серіктес қана болыңыз!

Ата-анаға үнемі бағынышты болу — жасөспірімдерге өздерін ересек сезінуге кедергі болады. Сондықтан олар кез келген бұйрықты, кеңесті ұнатпайды.

Не істеуге болмайды. Балаңызды әр сөзіңізге бағындыруға тырысуға, бағынбаған жағдайда жазалауға болмайды.

Өзіңізді қалай ұстауға керек. Балаға бұйрық бермеңіз. Өтініп, түсіндіріп айтыңыз.

4. Жеке басыңыздың балаға үлгі болуы

Балаға «Кітап неге оқымайсың?», «Неге ештеңеге қызықпайсың?» деу баланың қарсылығын тудырады. Ол «Ал өзіңіз ше?» деп шығуы мүмкін.

Не істеуге болмайды: Бүкіл уақытыңды жұмыс, балаға, үй шаруасына арнап, өз қызығушылықтарың туралы ұмытуға болмайды.

Өзіңді қалай ұстау керек: Балаңызды төрт қабырда отырып, сынай бермеңіз. Бос уақытыңызда мұражайға барып, табиғатқа шығыңыз.

5. Өз тәжірибең арқылы

Бозбалалық максимализм баланы ата-аналарынан алыстатып жібереді. «Үлкендер бізді түсінбейді...» . Оларға өздерінің ата-аналары да кезінде жас болғанын елестету қиын. Олардың да желік қуған жастық шақтары болғанын естен шығарады.

Не істеуге болмайды: Өзіңді мінсіз адам қып көрсетудің қажеті жоқ.

Өзіңді қалай ұстау қажет: Балаңыздың алдында ашылып әңгіме айтыңыз. Балаңыздың жасында өзіңіздің басыңыздан өткен дүниелерді қызықтап айтып беріңіз: алғашқы махаббат, ата-анаңызбен болған келіспеушілік, сезімдеріңіз. Балаңызға еш жамандық ойламайтыныңызды, ол үшін тек уайым жейтініңізді түсіну керек.

"Жасөспірімдердің өтпелі жасының ерекшеліктері"

Бала қалай және қашан жасөспірім, жасөспірім – жасөспірім, жасөспірім-ересек болады? Бұл бір күнде болмайды, және көбінесе жасқа байланысты өзгерістер бізге көрінбейді: кеше ғана біздің балалар кішкентай болды, біздің қамқорлығымыз бен қамқорлығымызға мұқтаж болды, ал бүгінде олар өздерінің ересектерін жариялайды, тәуелсіздік пен тәуелсіздікті талап етеді. Бұл жасты басқаша атайды: "қиын", "өтпелі", "дағдарыстық". Бұл шынымен де бала өмірінің басқа кезеңдерінен күрт ерекшеленеді. Жасөспірімдік шақ – қарқынды, бірақ біркелкі емес даму кезеңі. Әртүрлі дене жүйелері әртүрлі жылдамдықпен дамиды. Сонымен, көбінесе қан айналымы жүйесі сүйек пен бұлшықеттің өсуіне ілесе алмайды. Дәл осындай елеулі айырмашылықтар психикалық дамуда, қызығушылықтарда, психикалық жетілуінде, балалардың дербестік деңгейінде де бар және бұл айырмашылықтар ерекшелік емес, ереже болып табылады. Жасөспірім бір жағынан ересек адам болуы мүмкін, ал басқа жағдайларда ол әлі де толық бала болуы мүмкін. Жасөспірімдік шақ – ізденімпаздық, білімге деген сараңдық, қайнаған қуат, белсенділік, белсенділік, белсенділікке құштарлық жасы. Жасөспірім көбіне алдына мақсат қояды мақсаттарды өзі жүзеге асыруды жоспарлайды. Бірақ ерік-жігердің жеткіліксіздігі, атап айтқанда, іс-әрекеттің бір түріне табандылық таныта отырып, жасөспірім оны басқа түрлерде анықтамауы мүмкін екендігіне әсер етеді. Сонымен қатар, жасөспірімдік шақ импульсивтілікпен сипатталады. Кейде жасөспірімдер керісінше істеу керек екенін түсінсе де, алдымен жасайды, сосын ойлайды. Жасөспірім, жоғарыда айтылғандай, ересек болуға және оны ересек деп санауға ұмтылады. Ол бақыланғанда, жазаланғанда, мойынсұнуды, мойынсұнуды талап еткенде, оның қалауын, мүддесін ескермей, жан-жақты наразылық білдіреді, бұл отбасындағы және мектептегі жанжалдарға әкеледі. Жасөспірімдердің қандай психологиялық ерекшеліктері бұл жасты ерекше қауіпті етеді? Дене дамуының біркелкі еместігі жалпы белсенділікке әсер етеді. Көбінесе бұл жаста балалар бас ауруына, бас айналуға, тез шаршағыштыққа шағымданады. Бұл, әдетте, модельдеу емес, даму ерекшеліктерінің көрінісі. Бұл кезеңде ағза әсіресе осал

және сыртқы әсерлерге сезімтал. Сондықтан жасөспірімдер үшін жұмсақ режимді құру, олардың жеткілікті ұйықтауын, демалуын қамтамасыз ету өте маңызды, жүрді. Жасөспірімнің психикалық ұйымы өте тұрақсыз және барлық деңгейде: эмоциялар, сезімдер, интеллект. Бұл сонымен бірге өзін-өзі бағалаудың шектен тыс тұрақсыздығы және сонымен бірге максимализм; және көңіл-күйдің төмендеуі, мазасыздық, оңай пайда болатын қорқыныш. Жасөспірімдер жиі осал және сонымен бірге дөрекі, нәзік уайымдайды және сонымен бірге ұстамды емес. Көбінесе балаларымыздан ренжітетін немесе әділетсіз сөздерді естуге тура келеді. Бірақ, әдетте, бұл мәлімдемелер олардың бізге деген шынайы қарым-қатынасынан емес, ситуациялық эмоционалдық күйден туындайды. Біз, ересектер, жасөспірімдердің әрқашан өзін-өзі басқара алмайтынын түсінуіміз маңызды. Ересек өмірге деген барлық ұмтылыстарына қарамастан, олар бұл үшін әлі жетілмеген және ересектердің басшылығына мұқтаж. Жасөспірімдік шақта қолдау мен бақылаудың тепе-теңдігі мәселесі ерекше өткірлікпен туындайды. Көбінесе жасөспірімдер ересектердің бақылауы мен басшылығына қарсы белсенді түрде бас көтеріп, тәуелсіздік құқығын қорғайды. Бірақ балалық шақ – бұл балалар ата-анасының бақылауынсыз толықтай жасай алатын уақыт емес, тек осы бақылаудың арақатынасын өзгерту керек. Айтпақшы, балалардың өздері, қақтығыс кезінде не айтса да, ересектердің көмегіне белсенді түрде мұқтаж. Олар өз өмірлеріне назар аудармауды немқұрайлылық пен немқұрайлылықтың көрінісі деп санайды. Сондықтан, біз, ересектер, жасөспірімдерге ішкі жанжалдарды шешуге көмектесуіміз өте маңызды. Мінез-құлық икемділігі мен баланың қажеттіліктеріне жауап беру бізден талап етіледі. Бақылау мен тәуелсіздіктің тепе-теңдігін қалай іздеуге болады? Бала жасөспірім жасқа жеткенде, оған қойылатын барлық талаптарды үш шартты топқа бөлуге болады. Бірінші топқа орындалуы талқыланбайтын талаптар жатады (белгілі бір уақытқа үйге қайту, кешігіп қалғанда қоңырау шалу). Екінші топқа талаптар, нұсқалар кіреді, олардың орындалуын біз ата-ана ретінде жасөспіріммен талқылауға дайынбыз (компьютерде қанша уақыт өткізу керек, бос уақытты қалай жоспарлау керек). Үшінші топқа баланың өз бетінше шешім қабылдауы жатады, бірақ қажет болған жағдайда сіз оған қолдау көрсетуге немесе кеңес беруге дайынсыз (кіммен дос болу керек, қандай үйірмелерге бару керек). Талаптардың осы топтарын баламен талқылау қажет. Ол үшін бұл шамамен келесі формада болуы мүмкін: "Қазір сіз ересексіз және көп нәрсені өзіңіз шеше аласыз. Мысалы, менің ойымша, сіз қандай үйірмелерге бару керектігін өзіңіз шеше алатын сияқтысыз. Кейбір жағдайларда мен сіздермен нұсқаны талқылауға дайынмын. Мысалы, компьютерде қанша уақыт өткізуге

болатынын қалай есептейсіз? Бірақ үйде тұрудың кейбір ережелері бар, оларды бізбен бірге тұрғанда ұстануға тура келеді. Мысалы, бұл үйге қайту уақытына қатысты". Бірте-бірте кейбір талаптар бір топтан екінші топқа ауысуы мүмкін: айталық, сіздің балаңыз сабақты өз бетінше жоспарлауға қабілетті екеніне сенімді болсаңыз, бақылауды оған беруге болады. Жасөспірімдердің көңіл-күйінің жиі өзгеруі мен эмоционалдық күйзелістері бізге айтарлықтай қиындықтар тудырады. Балалар өте кішкентай, жүруді енді ғана үйренген кезді еске түсірейік. Біз олардан өткір заттарды жасыруға, жәшіктерді құлыптауға және т.б. Біз бұл қиындықтардың уақытша екенін біле отырып, бұған түсіністікпен қарадық. Ал балалар жасөспірімдік жасқа жеткенде, бізге қандай да бір қыңырлықтар мен өкпелерге немқұрайлы қарау қиындай түседі. Біздің ойымызша, олар қазірдің өзінде әбден есейген, ал олардың әрекеттері әбден жетілген мағыналы. Шындығында, жасөспірімдер, кішкентай балалар сияқты, көбінесе мағыналы мотивтердің емес, бір сәттік эмоционалдық күйлердің әсерінен әрекет етеді. Сондықтан жасөспірімдер қобалжыған, ренжіген, ренжіген жағдайларда олармен олардың мінез-құлқын немесе мәлімдемелерін талқыламау өте маңызды. Әңгімені балалар тынышталатын уақытқа ауыстырған дұрыс. Сонымен қатар, кейбір жағдайларда олардың тұрақсыз жағдайын ескеріп, белгілі бір сөздер мен әрекеттерге реакция жасай отырып, оған жеңілдік жасау қажет. Жасөспірімдерде пайда болатын ересектік сезімі де өзіне деген ерекше қатынасты қажет етеді. Бір жағынан, олардың бойында құзыреттілік, тәуелсіздік, маңыздылық сезімдерін сақтау өте маңызды. Мұны әртүрлі тәсілдермен жасауға болады. Мысалы, отбасы өмірінің белгілі бір мәселесі бойынша олардың пікірін немесе кеңесін сұрау. Егер шешім жасөспірімнің пікірі негізінде қабылданса және сәтті болса, бұл фактіні жан-жақты атап өту қажет. Егер жасөспірім онымен санасатын болып көрінсе, оның пікірі ересектер үшін маңызды, бұл бір жағынан оның өзін-өзі бағалауын сақтауға көмектеседі, ал екінші жағынан онымен қарым-қатынасты жеңілдетеді. Міне, солар жасөспірімдермен байланыс орнатудың кейбір жолдары. Егер менің кеңесім жасөспіріммен қарым-қатынасыңызға көмектессе, мен қуаныштымын. Сізге балаларыңыздың тәрбиесінде сәттілік тілеймін.

БАЯНДАМА

«Баланың басты ұстазы –ата-анасы»

Дайындағандар: Тажбенова Л.
Мустапина Г

2023-2024 оқу жылы

Тақырыбы; Баланың бас ұстазы – ата-анасы.

Бала барлық үлгі-өнегені өзі шыққан отбасы мен ата-анасынан алады. Оның азаматтық келбеті, мінез-құлқы жанұядағы жандардың күшті ықпалымен қалыптасады. Аяғын апыл-тапыл басқан сәби алғашқы қылықтарын ата-анасынан, аға-апаларынан көрген, үйренген үлгі бойынша жасайды. Не көрсе соны үйренуге, не естісе, соны айтуға тырысады. Сондықтан да баланың алдында ата-ана үлкен жауапкершілік сезну керек.

Ата-аналардың балалармен қарым-қатынасы туралы атақты педагог В.А Сухомлинский былай дейді: «Біз өз балаларымыздың құлағына нені сіңіріп, нені үйреткенімізден гөрі, өзіміз кім, біз қандай ой-ниеттеміз, сезім-түйсіктеріміз, тілектеріміз не, өзіміз үшін нені нені жақсылық, нені жамандық деп түсінеміз-міне осылар арқылы балаларымызды көбірек тәрбиелейміз». Сіздер өз балаларыңызды өздеріңіздің әр қадамдарыңызбен, әр қылықтарыңызбен тәрбиелейсіздер; ол-ол ма, тіпті өзіңіз үйде жокта да тәлім бересіз. Егер сенің балаларыңды жамандаса, демек сенің өзінді де жамандағаны.

Анаң мен әкең мейрімсіз, қатыгез болсаң, өзіңнің балаларың да сондай болмақ. Балаларыңа сенің беруге тиісті ең қымбат және өте қиынға түсетін бақыт – бұл адамдар үшін еңбек ету бақыты.

Жанұядағы еңбек тәрбиесі – барлық тәрбиенің негізі ретінде үздіксіз жүргізіліп жатқан процес. Еңбек адамды мақсатқа, бақытты өмір сүруіне себепші болады. Сондықтан еңбек тәрбиесі-жанұя бақытының негізі.

А.С Макаренко: «адамның болашақ мамандығы үшін ең маңызды нәрсе-жанұядағы еңбек тәрбиесі», - дейді. Баланың еңбекке араласуы мүмкіндігінше ертерек басталуы тиіс, өйткені бала еңбегі оның адамгершілік қасиеттерін қалыптастыратын ең қуатты негіз болып табылады», дейді. В.А Сухомлинский «Еңбек адамның екінші анасы дейді»-халық. Әрбір ата-ана баласының тәртіпті, кішпейіл, еңбекке бейім боп өсуіне сәби жасынан ықпал етуі керек. Балаға жүктелетін жұмыс олардың шамасына лайықты болуы керек. Баланы 4-5 жасынан үй шаруасына көмектесуге үйреткен жөн. Мысалы ер балаларға су әкелу, малға шөп салу, қыз балаларға ыдыс-аяқ, еден жуу, үй жинау жұмыстарын тапсыру керек. Баланың тапсырылған жұмысты орындау кезіндегі сәтсіздігі үшін оған ұрсып, жігерін жастыуға болмайды, сол бала басқа бір жұмысты ұқыпты, ынталы орындауы мүмкін. Сондықтан жұмысты ата-ана әр баланың шамасына, икеміне лайықтап тапсыруы керек. Бұл жерде ата-ана жазалау, мадақтау сияқты тәрбие тәсілдерін орынды да, әділ және кішпейілділікпен қолдануы қажет.

Жанұядағы еңбек тәрбиесі- баланың мінез-құлықтарының қалыптасуына себепші болаты негізгі фактор. Жақсы ұйымдастырылған, қолдауын тапқан, нәтижелі еңбек, баланы қуанытып, оның сенімін арттырады, адамгершілік сезімін дамытады.

Еңбек баланың ата-анаға, ата-ананың балаға сүйіспеншілігін нығайта түседі. Сүйіспеншілік- адамгершіліктің алдығы нышаны. Адамгершілік туа бітпейді, ол тәрбиенің ықпалымен қалыптасады.

Ұлы жазушы А.П Чехов: «адам барлық жағынан да сұлу болуы керек»-дейді. Жанұяда ата-ана баланың таза киініп, таза жүрісуімен қатар оның әдепті болуын талап етеді. Әдептілік эстетиканың негізгі бір саласы. Эстетикалық тәрбие жанұяда баланың әсемдік түсіну қабілетін дамытудан басталады.

Баланың асыға күтетін қуаныштарының бірі-мектеп табалдырығын аттау, оқушы болу. Осы орайда ата-аналар алдында тұратын міндет те үлкен. Баланы мектепке оқушы болуға дайындау қажет. Ата-аналар ерте бастан баласына адамды оқуға, жазуға, дүние тануға үйрететін, ел ардақтайтын азамат болуға тәрбиелейтін мектеп екендігін айта бергені жөн.

Кейбір ата-ана өз жұмыстарымен болып, баласының бос уақытта немен шұғылданатынымен, достарының кім екенімен шаруасы болмайды, көпшілігі бұл мұғалімнің жұмысы деп есептейді. Әрбір ата-ана мұғаліммен тығызбайланыста болғаны жөн, онсыз жақсы нәтижеге жету мүмкін емес. Ата-ана мен мұғалім бірлесіп жұмыс істегенде ғана бала бойына ізгі қасиеттерді толығынан сіңіруге болады.

Мұғалім сыныбындағы әр баланың мінез-құлқындағы ерешеліктерді, оны не қызықтыратынын, немен шұғылданғысы келетінін туралы өте жақсы біледі. Кейде өз баласының бойындағы осындай ерекшк қасиеттерді ата-ана дер кезінде байқамауы мүмкін, сондықтан ата-ана мұғалімнен баласының жағдайын жиі біліп тұруы керек. Баланы жақсы көру – барлық ата-анаға тән қасиет. Алайда тек жақсы көру балаға жақсы тәрбие бергендік болып есептелмейді. Ата-нананың ең ардақты міндеті-бала бойына жақсы қасиеттерді сіңіре беру, күн сайын емес, сағат сайын бала оқуын, еңбегін, ойынын, жолдастарымен қарым-қатынасын үнемі, шаршамай, ерінбей бақылап жақсылыққа жөн сілтеу.

Балалардың үлкендерден көшіретінін ұмытпайық. «Ұяда не көрсен, ұшқанда соны ілерсің» деген осыдан қалған. Бала – біздің болашағымыз, өміріміздің жалғасы, сондықтан бала тәрбиесі ата-анадан жауапкершілікті талап етеді. Бала Отанына қызымет етсін десек, халқына адал, бақытты болып, өмірде өз орнын табыуын естен шығармай, үнемі көіл бөліп отыру қажет-ақ.

ОРТА БУЫН ОҚУШЫЛАРЫ АТА-АНАЛАРЫНА
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚОЛДАУ ОРТАЛЫҒЫ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ-
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ БІЛІМ БЕРУ САБАҚТАРЫНЫҢ
2023/2024 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН ЖҰМЫС ЖОСПАРЫ
НЕГІЗІНДЕ «БАЛАНЫҢ БАС ҰСТАЗЫ- АТА-АНАСЫ»
ТАҚЫРЫБЫНДА ӨТКІЗІЛГЕН АҚПАРАТ САБАҚ ТУРАЛЫ

МӘЛІМЕТ

27.10.2023 ж. Орта буын сынып оқушыларының ата- аналарымен 2023-2024 оқу жылы бойынша ата-аналарға педагогикалық қолдау орталығы психологиялық-педагогикалық білім беру сабақ жоспары негізінде мектеп пен ата-ана арасындағы қарым-қатынасты күшейте отырып , отбасында балаға ата-ананың ықпалын арттыру, бала тәрбиесінде ата-ананың алатын орнының ереше екенін түсіндіру , ата-ана бойына өздерін тәрбиеші, мұғалім ретінде карауда қызығушылықтарын дамыту,тәрбиеші мен ата-аналардың тұрақты қарым-қатынасының тиімді модельдерін іздестіру мақсатында «Баланың бас ұстазы- ата-анасы» тақырыбында онлайн жүйесінде зум желісі арқылы мектепшілік ақпарат беру сабағы өткізілді. Тәрбиеші Мустапина Г, ата-аналармен танысу тренингінен бастап, балалары туралы қызықты сұрақтарға жауап жазғызып, шағын мәлімет алды. Жиналыстың екінші бөлімінде басты тақырып бойынша ата-аналарға Тажбенова Л, слайд арқылы тиянақты, нақты ақпарат берді. Ата-аналарға проблемалық сұрақтар берілді. Ата-аналар түрліше сұрақтарға жауап беру арқылы, өз ойларын ортаға салды.Бүгінгі таңда туындаған бала тәрбиесіне байланысты проблемалық сұрақтарды да өзара талқылап шешімін тапқандай болды. Орта буын оқушыларының ата-аналары сабаққа ұйымшылдықпен қатаысып, өздеріне керекті мәлімет алды.

Қорыта келе, ата-аналармен осындай жұмыстар жүргізіп ұйымдастыру - олардың өз пікірін білу, бала тәрбиесінде кездесетін ортақ проблемаларды мектеп - оқушы - ата -ана үштігімен бірлесе отырып шешуді мақсат етті.

Тажбенова Л
Мустапина Г

